

מ"ת 278/05/15 - מדינת ישראל נגד שאדי עראידה, חוסאם עזאלדין, נאהי עראידה

בית המשפט המחוזי בנצרת

מ"ת 278-05-15 מדינת ישראל נ' עראידה(עציר) ואח'

בפני כבוד סגן הנשיא - השופט תאופיק כתילי
המבקשת מדינת ישראל
נגד

המשיבים
1. שאדי עראידה (עציר)
2. חוסאם עזאלדין (עצור בפיקוח)
3. נאהי עראידה

החלטה משיב 1 בלבד

פתח דבר:

1. נגד המשיבים 1 - 3 הוגש בבית המשפט המחוזי בנצרת, כתב אישום (ת"פ 15-05-275) המייחס להם, בין היתר, עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, סחיטה באיומים, חטיפה לשם סחיטה, כליאת שווא, הלבנת הון, ועבירות נוספות. למשיב 1 מיוחסות העבירות הבאות:

1.1 באישום הראשון - קשירת קשר לביצוע פשע, עבירה לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין"), סחיטה באיומים, עבירה לפי סעיף 428 סיפא וסעיף 29 לחוק העונשין, סחיטה בכוח, עבירה לפי סעיף 427(א) סיפא וסעיף 29 לחוק העונשין, חטיפה לשם רצח או סחיטה, עבירה לפי סעיף 372 וסעיף 29 לחוק העונשין, כליאת שווא, עבירה לפי סעיף 377 רישא וסעיף 29 לחוק העונשין, והלבנת הון, עבירה לפי סעיף 3(א)(1) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: "חוק איסור הלבנת הון") וסעיף 29 לחוק העונשין.

1.2 באישום השני - הלבנת הון, עבירה לפי סעיף 3(ב) לחוק איסור הלבנת הון, וסעיף 29 לחוק העונשין, והתחזות כאדם אחר, עבירה לפי סעיף 441 לחוק העונשין.

1.3 באישום השלישי - קבלת דבר במרמה, עבירה לפי סעיף 415 סיפא לחוק העונשין, והלבנת הון לפי סעיף 3(א)(1) לחוק איסור הלבנת הון.

1.4 באישום הרביעי - שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

2. ב"כ המשיב 1 הביע הסכמתו לקיומה של תשתית ראייתית ולקיומה של עילת מעצר, וביקש להפנות את המשיב 1 לשירות המבחן לשם קבלת תסקיר מעצר בעניינו. בהחלטתי מיום 29.6.15 קבעתי, כי מבלי עמוד 1

לקבוע מסמרות בשאלת היתכנות שחרורו של המשיב 1 לחלופת מעצר, יופנה הוא לשירות המבחן לשם קבלת תסקיר מעצר.

תמצית עובדות כתב האישום:

3. בתמצית, ובמסגרת האישום הראשון, נטען כי המשיב 1 פעל עבור ובתיאום עם המשיב 2 לגביית חוב מהמתלונן, כרים נחלה סיאגה, כשהוסכם ביניהם כי בתוך כך יפעיל כלפיו איומים ואלימות, ובכך קשר הוא עם המשיב 2 קשר לביצוע פשע. במסגרת הקשר, צלצל המשיב 1 למתלונן, הציג את עצמו כגובה מטעם המשיב 2, קצב לו מועד לתשלומי קרן וריבית ואיים עליו. מפאת האיומים, עזב המתלונן את ביתו ועבר לשהות במרכז הארץ. בשל קשייו לגייס את התשלומים, היה נתון המתלונן, על-פי הנטען בכתב האישום, לאיומים מצד המשיב 1. ביום 23.11.14 נודע למשיבים 1 ו-2 כי המתלונן נמצא בביתו. נטען, כי המשיב 1 הגיע סמוך לבית המתלונן, חסם את דרכו של המתלונן אשר נהג ברכבו ואילץ אותו לעצור. בהמשך נכנס המשיב 1 לרכבו של המתלונן ואילץ אותו לנסוע לעסקו של המשיב 2, בצעקות ובאיומים. שם, נטל המשיב 1 מן המתלונן את מפתחות הרכב. בהגיעם לעסקו של המשיב 2 הגיע גם המשיב 2 למקום, והשניים הובילו את המתלונן לתוך העסק ונעלו את הדלת. שם, נטען, ניסה המשיב 1 להכות את המתלונן באגרופיו, חיכך חפץ חד בבטנו של המתלונן ואיים עליו כי ירצח אותו. זאת, עד שדודו של המתלונן הגיע למקום כדי לערוב לחובו. לאחר מספר חודשים, התקשה המתלונן לגייס את תשלומי הריבית, אז איים המשיב 1, על-פי הנטען, על המתלונן בטלפון מספר פעמים נוספות.

4. האישום השני מייחס למשיב 1 פעולות שונות בחשבון הבנק של המשיב 3, שהנו אחיו, מבלי לדווח על הפרטים המחויבים בדיווח על-פי דין. כן ניטלה בשמו של המשיב 3 הלוואה מבנק ירושלים, אשר שימשה לרכישת רכב, ובפועל שימש את המשיב 1, שאותה עת התקיים מקצבת הבטחת הכנסה מהמל"ל. במועד אחר ניגש המשיב 1 לסניף בנק ירושלים בקריון, הפקיד לחשבון הבנק של המשיב 3 סך 89,000 ₪, וסילק בכך את הלוואה שניטלה לצורך רכישת אותו רכב, וכן קיבל הצעת הלוואה בסך 50,000 ₪, כל זאת תוך שהוא נחזה להיות המשיב 3 ותוך עשיית שימוש בדרכו.

5. האישום השלישי מייחס למשיב 1 קבלת קצבת הכנסה מהמל"ל תוך יצירת מצג שווא לפיו אין ברשותו רכב, בעוד שבפועל נהג לשכור כלי רכב מחברות השכרה ולעשות שימוש שוטף בכלי רכב הרשומים על שם המשיב 3, אשר היה פסול מנהיגה באותה תקופה. לפיכך, יוחסה למשיב 1 קבלה במרמה של קצבת המל"ל.

6. במסגרת האישום הרביעי, נטען כי אתאר הנה חברתו לשעבר של המשיב 1 ומצויה בקשרי ידידות עמו. אתאר נהגה ברכב שהמשיב 1 העמיד לרשותה, וביום 1.2.15 הייתה מעורבת בתאונת דרכים בכך שנכנסה ברכב אחר מאחור, ובעקבותיה פונתה לבית-חולים כשהיא סובלת מפציעות קלות. לחובתה של אתאר הרשעות תעבורה קודמות, ולאחר שסיפרה למשיב 1 על מעורבותה בתאונה, חשש הוא כי תיענש בחומרה. המשיב 1 פנה לבוחן תנועה משטרתי שגר בשכונת לו, והתייעץ עמו מה כדאי לאתאר לטעון במשטרה כדי להימנע מהגשת כתב אישום נגדה, וזאת בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי. כן

נטען כי המשיב 1 ביקש מהבוחן פרטים על אודות הרכב האחר שהיה מעורב בתאונה, וכן ביקש להגיש באמצעותו טופס הודעה על תאונת דרכים שמולא על-ידי אתאר, אך הבוחן סירב והטופס התקבל על-ידי בוחן אחר ביחידה. כן ביקש המשיב 1 מהבוחן שכנו, לשוחח עם הבוחן האחר, בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי. בו ביום, נסגר התיק מחוסר עניין לציבור. מספר ימים לאחר מכן, פנה המשיב 1 לבוחן, הבין ממנו כי התיק עדיין נמצא בחקירה, וביקש ממנו לפעול לסגירת התיק.

תסקיר המעצר:

7. המשיב בן 39, רווק המתגורר בבית הוריו, עצור מיום 15.4.15, ושוהה באגף רגיל. המשיב בן למשפחה נורמטיבית, כאשר שאר בני המשפחה מקיימים אורח חיים תקין, ללא מעורבות בפלילים, והאם סובלת ממצב בריאותי ירוד. הוא סיים 12 שנות לימוד ללא תעודת בגרות. לאחר מכן, גויס לשירות צבאי, ולאחר תקופה של כשנה וחצי ובשל עריקה משירות צבאי נדון לארבעה חודשי מאסר בכלא צבאי ושחרר על רקע אי-התאמה לשירות צבאי. לדבריו, הוא היה חסר מוטיבציה לשירות צבאי וביקש להשתלב בשוק העבודה. לאחר שחרורו עבד בעבודות מזדמנות והתקשה לשמור על יציבות תעסוקתית, כנראה על רקע הפרעות קשב וריכוז שלא אובחנו בעבר. בשנים שקדמו למעצרו לא עבד ונתמך בקצבת הבטחת הכנסה.

8. לחובתו של המשיב שש הרשעות קודמות בין השנים 1994 - 2012, בין היתר בגין היעדרות משירות צבאי, איומים, תקיפת עובד ציבור, ניסיון לקבלת דבר במרמה, סחיטה באיומים, קשירת קשר לביצוע פשע והפרת הוראה חוקית. בשנת 2010 נדון ל-15 חודשי מאסר ושחרר בשחרור מוקדם. שירות המבחן התרשם כי המשיב נוטל אחריות על מעשיו הבעייתיים בעבר, אך מתקשה לבחון באופן מעמיק וביקורתי את התנהלותו ודפוסי חשיבתו הלקויים.

9. המשיב הביע בפני עורך התסקיר תסכול סביב שהותו במעצר, קושי רגשי, וכן קושי בשל ריחוקו מבני משפחתו והבושה שגרם להם. המשיב ראה במעצרו כמנוף ל"חשבון נפש" בנוגע להתנהלותו החברתית וקשריו. שירות המבחן התרשם מאדם המתקשה לשמור על יציבות בניהול חייו ומתקשה להסתגל למסגרות ברורות ומובנות כמו צבא ועבודה. יחד עם זאת, המשיב ביטא רצון ושאיפה להצליח ולהתקדם בחייו והצהיר על עמדות נוגדות אלימות ומחויבות לתא משפחתי. למשיב נטייה להתחבר לחברה שולית ולאנשים בעלי רקע התנהגותי בעייתי, לצורך קבלת תחושת שייכות. בסיטואציות מורכבות, הנחוות כמלחיצות ומאיימות, עלול להיגרר המשיב לקונפליקטים עם סביבתו ולהתקשות בהפעלת שיקול דעת מותאם ובוגר. נראה כי המשיב ממוקד בפתרונות מהירים, תוך התמקדות בצרכיו וקושי לבחון את השלכות מעשיו לטווח הרחוק, ובמובן זה נוהג באופן אימפולסיבי תוך קושי בהצבת גבולות פנימיים. התחברותו לחברה בעייתית עלולה להגביר את רמת הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד. בהתייחסו לעבירות דנן הביע הנאשם צער וחרטה על התנהלותו, ועל הפגיעה והנזק שנגרם לאחרים. ניהול ההליך נגדו ושהייתו במעצר תרמו להעמקת ההבנה ביחס לבחירותיו.

10. שירות המבחן מנה את גורמי הסיכון באשר למשיב ובהם עברו הפלילי, הפער בין הצהרותיו לבין

התנהלותו ואופי העבירות בהן הואשם, קשריו עם קבוצות שוליים והשפעת קשרים אלו על יכולתו להפגין עצמאות, ובהסתמך על אלה נקבע כי מידת הסיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד הנה בינונית - גבוהה.

11. שירות המבחן פירט את התרשמותו מהמפקחים שהוצעו במסגרת חלופת המעצר, שהנם אנשים נורמטיביים המכבדים את גבולות החוק ומגויסים לסייע למשיב, ביטאו קשר תקין עמו והסתייגותם מהתנהגות פוגענית. שירות המבחן התרשם כי המפקחים מבינים את משמעות הפיקוח והצורך בשמירה על תנאי המעצר ועשויים להוות עבירו דמויות סמכותיות. החלופה המוצעת הנה בכפר בוקעתא, בבית פרטי שאינו מאוכלס, שבבעלותו של קב"ט המועצה המקומית.

12. שירות המבחן שיקף את התלבטותו במתן ההמלצה, כאשר מחד מסר כי קיים סיכון לא מבוטל בהתנהגות המשיב ומדובר באדם שלא נרתע מהסנקציות שהוטלו עליו בעבר. מאידך, הריחוק הגאוגרפי בין מקום מגורי המתלונן (באישום הראשון) ובין מקום החלופה המוצעת, ההתרשמות החיובית מהמפקחים המוצעים, האפקט ההרתעתי של המעצר כלפי המשיב, והתחייבותו לקיים את תנאי המעצר באיזוק אלקטרוני אשר עשוי להציב בפניו גבולות חיצוניים ברורים. לאור זאת, המליץ שירות המבחן על מעצרו של המשיב באיזוק אלקטרוני במסגרת החלופה שהוצעה.

טענות הצדדים:

13. ב"כ המבקשת ביקש להותיר את המשיב 1 במעצר עד תום ההליכים, וזאת, בין היתר, לאור חומרת המעשים המיוחסים לו. נטען, כי המעשים המיוחסים למשיב 1 חמורים מאלו המיוחסים למשיב 2, אשר נעצר בפיקוח אלקטרוני, וכן עברו הפלילי מכויד. עוד טענה המבקשת כי יש לדחות את המלצות שירות המבחן, שכן התסקיר לכל אורכו הנו שלילי, ורק בסוף - לאור החלופה שהוצעה - ניתנה המלצה על מעצר בפיקוח אלקטרוני. שירות המבחן התרשם כי רמת הסיכון לגבי המשיב 1 הנה בינונית גבוהה וכן התרשם מקיום קושי בהצבת גבולות ומהתנהגות אימפולסיבית. עוד נטען, כי על-פי חקירת הערבים בבית-המשפט נראה כי חלק מהערבים כלל אינם ראויים לשמש כמפקחים, וכן העובדה שמרביתם גרים במרחק של שעה וחצי נסיעה ממקום האיזוק, מהווה בעיה. לפיכך, התבקש בית-המשפט להותיר את המשיב 1 במעצר עד תום ההליכים.

14. המשיב 1 הביע את הסכמתו למעצר באיזוק אלקטרוני וסנגורו ביקש מבית-המשפט כי תוזמן חוות-דעת ממונה בנוגע להיתכנות האיזוק במקום החלופה המוצעת. לדבריו, מדובר בחלופה מרוחקת מרחק רב ממקום ביצוע העבירות ומגורי המתלונן באישום הראשון. יש לפחות שלושה מפקחים שיכולים לשהות וללון במקום החלופה, כך שהעובדה שחלק מהמפקחים מתגוררים במרחק ממקום החלופה לא צריכה לשמש לחובתו של המשיב 1. עוד נטען כי המועדים שנקבעו לקיום הוכחות בתיק העיקרי נקבעו לדצמבר 2015 וינואר 2016, ובתיק עדי תביעה רבים, כך שהמשיב 1 צפוי להיוותר במעצר זמן רב עד לסיום ניהול התיק. מכאן, שראוי לשחרר את המשיב 1 לחלופה המוצעת, המגלמת איזון ראוי בין הצורך להרחיקו ממקום ביצוע העבירות ובין הרצון להימנע ממעצר ממושך מאוד עד לסיום ההליכים.

החלטה:

15. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים, עיינתי בתסקיר המעצר ושהמפקחים המוצעים נחקרו לפניי, הגעתי לכלל מסקנה כי המשיב 1 יותר במעצר עד תום ההליכים, וכי החלופה המוצעת אינה חלופה ראויה שעשויה לאיין את מסוכנותו.
16. המשיב 1 מואשם בעבירות חמורות, שמעצן טיבן מצביעות על מסוכנותו וכן על חשש אפשרי לשיבוש, הנובע מעצם ההתנהגות המיוחסת לו בגדרי כתב האישום. עצם הריחוק ממקום החלופה אין בו די, שכן ניתן לראות כי חלק מעבירות האיומים המיוחסות למשיב 1 בוצעו תוך שימוש בטלפון, בשיחות טלפון בינו ובין המתלונן, עבירות שאותן ניתן לבצע מכל מיקום גאוגרפי שהוא. כמו-כן, למשיב 1 מיוחסת התנהגות שיטתית שיש בה אלמנט של מרמה כלפי מוסדות המדינה, דבר המפחית את היכולת לתת בו אמון במסגרת שחרור לחלופת מעצר, ובתוך כך גם בעת שחרור למעצר בפיקוח אלקטרוני. במצבים מעין אלה, החשש משיבוש מהלכי משפט הוא חשש אינהרטי.
17. יש להוסיף לכך כי עברו הפלילי של המשיב 1 מכביד, והוא אף כולל עבר ספציפי בגין איומים, סחיטה באיומים, קבלת דבר במרמה, מעשים בהם כשל גם הפעם, על-פי המיוחס לו והנטען בכתב האישום, וכן קיומה של עבירת הפרת הוראה חוקית בעברו מלמדת אף היא כי יקשה על בית-המשפט לתת בו אמון.
18. המלצת שירות המבחן אינה חד משמעית, והתסקיר שניתן בעניינו של המשיב 1 ברובו שלילי, כאשר שירות המבחן התרשם מסיכון בינוני-גבוה להישנות התנהגות דומה בעתיד, וכן התרשם כי המשיב עלול לנהוג באימפולסיביות ונוטה להתחבר לחברה שולית. בנסיבות אלה, התרשמות שירות המבחן מהחלופה המוצעת מתבססת אך ורק על טיב החלופה ולא על מאפייניו של המשיב 1 או על הפנמתו את החומרה שבמעשים המיוחסים לו.
19. זאת ועוד, החלופה המוצעת כשלעצמה איננה חלופה ראויה. החלופה המוצעת הנה במקום בעל ריחוק גאוגרפי רב יחסית, באופן המהווה חיסרון ולא יתרון. מרבית המפקחים המוצעים הנם מפקחים המתגוררים דרך קבע במראר, המרוחק משך שעה וחצי נסיעה ממקום החלופה. המפקח שהוצע כמי שהמשיב 1 ישהה בביתו, הצהיר לפניי כי הוא מועסק כקב"ט המועצה המקומית ומתוקף תפקידו הוא מוקפץ מעת לעת לעבודתו ולפיכך יתכן המצב כי המשיב 1 יותר ללא פיקוח. המפקח שהוצע כמפקח עיקרי, מתגורר במראר, וכלל לא הצהיר כי בכוונתו לשהות במקום החלופה באופן קבוע, יחד עם המשיב 1, וכן מסר כי הוא מתנדב בשיטור הקהילתי במראר ובמשטרת התנועה כך שיתכן שלעיתים לא יהיה פנוי לשמש כמפקח. מפקח נוסף שהוצע עובד שש ימים בשבוע משך כל שעות היום ולא הצהיר כי בכוונתו לשהות דרך קבע במקום החלופה. במצב דברים זה, לא ניתן לומר כי ניתן לקיים פיקוח יעיל וקבוע במסגרת החלופה, ובצירוף ריחוקה הגאוגרפי היחסי, אין מדובר בחלופה נאותה והולמת.
20. לאור המפורט לעיל, אני מורה על מעצרו של המשיב 1 עד תום ההליכים המשפטיים בעניינו, או עד

להחלטה אחרת.

ניתן היום, י"ז אב תשע"ה, 02 אוגוסט 2015, בהעדר הצדדים.